



Tür: Araştırma Makalesi

Kabul Tarihi: 6 Nisan 2023

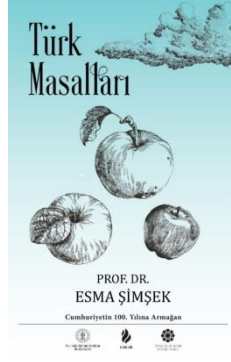
Gönderim Tarihi: 25 Mart 2023

Yayımlanma Tarihi: 24 Haziran 2023

Atıf Künyesi: Kara, Yunus Emre (2023), "Türk Masalları (Kaf Dağı'nın Ardına Yolculuk) Üzerine İnceleme", **International Journal of Turkish Academic Studies (TURAS)**, C. 4, S. 1, s. 148-150.

**TÜRK MASALLARI (KAF DAĞI'NIN ARDINA YOLCULUK) ÜZERİNE
İNCELEME***
(Eser Tanıtım)

Yunus Emre KARA[†]



10.54566/turas.1270915

* Şimşek, Esmâ (2022), Türk Masalları (Kaf Dağı'nın Ardına Yolculuk), Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yay., İstanbul.

[†] Yüksek Lisans Öğrencisi., İnönü Üniversitesi, karayunusemre50@gmail.com, ORCID 0009-0009-7579-4005

Masallar, Türk anlatı geleneğinde yaratım ve aktarım bağlamları, içerik özellikleri, ayrıca işlevleri bakımından Türk kültür hayatında yer almışlardır. Sözlü kültür ortamında yaratıldıkları ve aktarıldıkları zamanlardan başlayarak basılı kitaplar olarak okuyucuya sunumuna ve iletişim alanında oluşan teknolojik gelişmelere bağlı olarak da beyaz perdede izleyiciyle karşılaşmalarına kadar uzun bir tarihsel süreçte varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Masal, kahramanlarından bazıları hayvanlar ve doğaüstü varlıklar olan, olayları masal ülkesinde yaşanan, hayal ürünü olsa bile dinleyicilerini kendisine inandırabilen bir sözlü anlatım türüdür (Sakaoğlu 1973:5).

Masallar üzerine geçmişten günümüze kadar birçok çalışma yapılmıştır. Bu incelemede ise Prof. Dr. Esmâ Şimşek tarafından cumhuriyetin 100. yılı için kaleme alınan, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ve Prof. Dr. Ali Berat Alptekin'e ithaf edilen *Türk Masalları* adlı eser değerlendirilmiştir.

Önsöz öncesinde, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy tarafından Takdim (s.10) bölümü; SOCAR Türkiye İletişim ve Kamu İlişkileri Başkanı Mikayil Yusifov ve Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Şerafettin Yılmaz tarafından Sunuş (s.12-13) bölümü; Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu tarafından ise Türk Halkbilimi (s.14-19) bölümü yazılmıştır. Önsöz (s.21-23) bölümü ise Esmâ Şimşek tarafından oluşturulmuştur. Dili sade, açık ve anlaşılır olan eserin geriye kalan bölümleri "Türk Masalları Hakkında Genel Bilgiler" ve "Masal Metinleri" olarak iki ana başlığa ayrılmıştır.

"Türk Masalları Hakkında Genel Bilgiler" isimli başlık kendi içerisinde on ana, beş alt başlıkta ele alınmıştır. İlk olarak "Masal Terimi ve Tanımı" (s.25-27) başlığında masalın sözlük anlamı, dilimize nasıl ve nereden girdiği, ayrıca milletlere göre farklı şekillerde telaffuz edildiği anlatılarak genel bir giriş yapılmıştır. "Masalların Özellikleri" (s.27-35) başlığında masalın şekil özellikleri, içerik özellikleri ve diğer özelliklerinden bahsedilmiştir. "Masalların Kaynakları" (s.35-36) başlığında tarih öncesi görüş, tarihî görüş ve etnografik görüş hakkında bilgiler verilerek gerekli görülen değerlendirmeler yapılmıştır. "Masalların Tasnifi" (s.36-39) başlığında alandaki araştırmacıların farklı tasniflerinden bahsedilmiştir. "Masal Anlatıcıları" (s.39-41) başlığında masal anlatıcılarına verilen isimlerden, anlatıcıların özelliklerinden bahsedilmiş; bu anlatıcılardan bazıları hakkında yapılan çalışmalar aktarılmıştır. "Masallarda Kullanılan Formeller" (s.41-45) başlığında başlangıç formelleri, bağlayış formelleri, benzer durumlarda kullanılan formeller, bitiş formelleri ve çeşitli formel unsurlar açıklanmıştır. "Masalların İşlevleri" (s.46-48) başlığında masalların çocuklar için olan önemi, eğlence ve güzel vakit geçirmek için anlatılması, kültür malzemesi olarak kullanılması konuları ele alınmıştır. "Masalların Toplum Hayatındaki Yeri ve Önemi" (s.48-61) başlığında masalların değerler eğitimi

açısından önemi, çeşitli başlıklar altında incelenerek vurgulanmıştır. “Türk Masalları Üzerine Yapılan Çalışmalar” (s.61-65) başlığında bu çalışmalardan ve çalışmaları yapmış olan kişilerden bahsedilmiştir. “Türk Dünyası Masalları” (s.65-73) başlığında ise bazı masalların farklı ülkelerin masallarıyla benzeşmesi, Türk dünyası masallarının milli bir kimlik oluşturması, bu masalların Türk kültürünün birleştirici bir gücü olmasına dikkat çekilerek Türkiye’de Türk dünyası masalları üzerine yapılan çalışmalar üzerinde durulmuştur.

“Masal Metinleri” başlığı ise “Hayvan Masalları”, “Gerçekçi Masallar”, “Sihirli / Olağanüstü Masallar” şeklinde alt başlıklar halinde numaralandırılarak verilmiştir.

“Masal Metinleri” kısmı her düzeydeki okuyucuya hitap edebilecek, her okuyucunun kendisine bir pay çıkarabileceği masallarla oluşturulmuştur. Toplamda altmış masal metni okuyucuya aktarılmıştır. Bu kısımda yer alan masallar seçilirken özellikle değerler eğitimi açısından okuyucuya olumlu katkılar sağlayabilecek örneklerin olmasına dikkat edildiği belirtilmiştir. Masalların bir kısmı Türkiye'nin farklı illerine ait yayınlardan alınmış; bir kısmı ise çeşitli Türk boylarına ait masal kitaplarından seçilmiştir. Seçilen masalların çoğu anlatıldığı bölgenin ağız veya lehçe özelliklerine bağlı olarak verilmiştir. Bu nedenle dil ve anlatım açısından farklılıklar söz konusu olmuştur. Bu farklılıkların ortadan kaldırılması amacıyla değişik kaynaklardan alınan masallar üzerinde Şimşek tarafından bazı düzenlemeler yapılarak üslup farklılığı giderilmiştir. Prof. Dr. Esmâ Şimşek’in kaleminden çıkan bu eser, Türk masallarının bütüncül bir bakış açısıyla sunulmasından dolayı hem halk edebiyatı alanına hem de Türk masalları konusuna önemli bir katkıda bulunmuştur.

KAYNAKÇA

Sakaoğlu, Saim (1973), **Gümüşhane Masalları-Metin Toplama ve Tahlil**, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Şimşek, Esmâ (2022), **Türk Masalları (Kaf Dağı'nın Ardına Yolculuk)**, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yay., İstanbul.